

ชุมชนนักปฏิบัติ Sierra Catalogue สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
CoPs Sierra Catalogue Academic Resource Center Khon Kaen University

ยุพา ดวงพิมพ์* วราภรณ์ พนมศิริ มุกดา ดวงพิมพ์
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น e-mail: yupdua@kku.ac.th*

บทคัดย่อ

เป็นการนำเสนอผลงานการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra และแนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานผ่านรูปแบบการทำชุมชนนักปฏิบัติ Sierra Catalogue โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแบ่งปันประสบการณ์การทำงานในฟังก์ชัน Catalogue ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดี มีประสิทธิภาพต่อการจัดการฐานข้อมูลและการให้บริการฐานข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการต่อไป

คำสำคัญ: การวิเคราะห์หมวดหมู่, ชุมชนนักปฏิบัติวิเคราะห์หมวดหมู่,
โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra, ห้องสมุดอัตโนมัติ, การจัดเก็บและค้นข้อมูลสารสนเทศ

Abstract

This paper present the process how to use Sierra Catalogue and best practices on Sierra Catalogue by doing CoPs Sierra Catalogue on sharing, discussion in function Catalogue to get best practices for library staff's working standard to Academic Resource Center database management and for serves excellent database to library users.

Keyword: Catalogue, Sierra, CoPs Catalogue, Library Automation,
Information Storage and Retrieval Systems

บทนำ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ปรับเปลี่ยนโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติของบริษัท Innovative Interface, Inc. จาก Millenium เป็นระบบ Sierra เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2557 และได้ปรับเป็น Sierra version 1.2.1_7 เมื่อเดือน มิถุนายน 2557 นั้น เพื่อให้การใช้งานฟังก์ชัน Catalogue มีประโยชน์คุ้มค่า ทีมงานวิเคราะห์หมวดหมู่และลงรายการหนังสือ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้จัดให้มีการอบรมการใช้งานฟังก์ชัน

Catalogue และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงานประจำของบุคลากรในทีมงานฯ เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติและเทคนิคที่ดี มีประสิทธิภาพสามารถใช้แก้ไขปัญหาการทำงานร่วมกันต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะการใช้โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra Catalogue ในการจัดการฐานข้อมูลที่ดีเพื่อให้บริการผู้ใช้บริการห้องสมุด
2. เพื่อหาแนวปฏิบัติและเทคนิคที่ดีในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน Catalogue ร่วมกัน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

1. ติดตั้งโปรแกรม Sierra
2. อบรมการใช้งานให้แก่ ทีมงาน Sierra Admin
3. ประสานงาน และติดต่อวิทยากรอบรมการใช้งานฟังก์ชัน Catalogue
4. จัดอบรมให้ความรู้การใช้งานฟังก์ชัน Catalogue ให้ทีมงานวิเคราะห์หมวดหมู่
5. ติดตามผลการอบรมฟังก์ชัน Catalogue บน Sierra ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนนักปฏิบัติ Catalogue สรุปผล ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเวียนให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติ
6. นำแนวปฏิบัติและเทคนิคที่ได้จากการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสนอในที่ประชุม KM สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
7. จัดเก็บข้อมูลในคลังข้อมูล KM สำนักวิทยบริการ (<http://libkm.kku.ac.th/kmlib/>)

ผลการศึกษา/อภิปรายผล

ผลจากการอบรมการใช้งานฟังก์ชัน Catalogue บน Sierra และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนนักปฏิบัติ Catalogue ทำให้ได้เทคนิคใหม่ๆ และเกิดแนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานด้านวิเคราะห์หมวดหมู่และลงรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

1. โหมดการใช้งานทั่วไป

1.1 ข้อดีของโปรแกรม :

โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด มีลักษณะใกล้เคียงกับ Millennium แต่เพิ่มคุณสมบัติในด้านการเพิ่ม Application ที่สามารถเขียนโปรแกรมเพิ่มเติมได้ มีการพัฒนารูปแบบการสืบค้นให้เหมือน Google search โดยมีการวิเคราะห์คำค้นออกเป็นกลุ่มคำ เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลในโหมดของการวิเคราะห์มากขึ้น ผู้ใช้สามารถเลือกใช้โหมดต่าง ๆ จากหน้าต่างเดียวกัน ทำให้ไม่ต้อง

เรียกใช้โปรแกรมใหม่ทุกครั้งที่ต้องการเปลี่ยนฟังก์ชัน ทำให้ไม่ต้องใช้หลาย User ซึ่งผู้ใช้สามารถเลือกลูกศร Function จากมุมมองของจอภาพ

1.2 Sierra มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ให้แก่ผู้ใช้ โดยแยกเป็น

- รูปแบบของรายการเป็นสิ่งพิมพ์ หรือวัสดุประเภทต่าง ๆ
- ภาษาของข้อมูล
- แหล่งที่จัดเก็บข้อมูล
- ข้อมูลที่มีให้บริการปัจจุบัน โดยระบบจะแจ้งจำนวนทรัพยากรที่มีให้บริการจริงปัจจุบันที่เหลือจาก

ผู้ใช้บริการยืมออก ณ ขณะนั้น

1.3 กรณีระบบค้าง : หากโปรแกรมมีการค้างระหว่างการใช้งาน โปรแกรมจะทำการ Free record inuse โดยอัตโนมัติ โดยผู้ใช้งานสามารถคลิก Log out เพื่อออกจากระบบ และทำการ Log in เข้าสู่การทำงานใหม่ทันที

1.4 สามารถตรวจสอบสถานภาพหนังสือเบื้องต้นได้จากทะเบียนรายการหนังสือ (Item) ดังตัวอย่าง

Summary

Record i1837038x

Item-Level Holds 0

Bib-Level Holds 0

Record i1837038x

Not checked out

Last Updated: 30-12-2014 Created: 13-12-2014 Revisions: 2

COPY #	1	LCHKIN	- -	สถานะ	fnkst Nongkhai_Stack
ICODE1	0	# RENEWALS	0	LOANRULE	0
ICODE2	-	# OVERDUE	0	สถานภาพ	- ดูที่อื่น
I TYPE	0 หนังสือทั่วไป	ODUE DATE	- -	INTL USE	0
PRICE	Bt0.00	IUSE3	0	COPY USE	0
OUT DATE	- -	RECAL DATE	- -	IMESSAGE	
OUT LOC	0	TOT CHKOUT	0	OPACMSG	
DUE DATE	- -	TOT RENEW	0	YTDCIRC	0

2. การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

2.1 การทำงานพื้นฐานมีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปแบบเดิมของ Millennium โดยมีการปรับปรุงมุมมองให้ง่ายต่อการใช้งาน และเพิ่มการรายงานข้อมูลให้ละเอียดมากขึ้นจากหน้าจอ Function Catalogue

2.2 การสืบค้นสามารถกำหนดข้อมูลในการสืบค้น โดยเลือกเครื่องหมาย + เพื่อเพิ่มแถวได้ตามต้องการ และใช้เครื่องหมาย - เพื่อนำแถวที่ไม่ต้องการออกไป

3. การ Setting และ Option

3.1 Setting : เป็นแถบคำสั่งในการเลือกการกำหนดต่าง ๆ ก่อนการบันทึกข้อมูลโดยเลือกแถบคำสั่ง Admin และเลื่อนไปยังแถบคำสั่ง Setting

3.2 Template : ผู้ใช้สามารถกำหนด Template ในการบันทึกข้อมูลตามต้องการโดยการเลือกแถบคำสั่ง Record Template และเลื่อนแถบคำสั่งไปยัง Templates ที่ต้องการแล้ว ใช้ลูกศร ← preferred templates หากมี Template ที่ไม่ต้องการ ให้เลือกลูกศร → กลับไป Other templates

3.3 New Record : เป็นแถบคำสั่งในการตั้งค่าเริ่มต้น (Default) ในการสร้างรายการใหม่ (New record) ตลอดจนกำหนดค่าเริ่มต้น (Default) ในการสร้างระเบียบประจำเล่ม (Item)

3.4 Option : เป็นแถบคำสั่งในการแสดงรายการในหน้าจอการปรับปรุงรายการ โดยเฉพาะคำสั่ง Edit เป็นการเลือกการแสดงผลรายการบนหน้าจอแบบแสดง Code หรือแบบแสดงคำอธิบาย หรือแสดงทั้งสองแบบ ตามความต้องการของผู้ใช้

4. การบันทึกข้อมูล

4.1 Key new

- พิมพ์อักษร T หมายถึง today date ระบบจะบันทึกวันเดือนปีปัจจุบันทันที
- การเพิ่มเขตข้อมูลที่ไม่มีใน work sheet มี 2 ทางเลือก คือ
 - o เลือก Insert จะปรากฏเขตข้อมูลให้เพิ่มเติม เลื่อนแถบขึ้นลงเพื่อหาเขตข้อมูลที่ต้องการ
 - o เคาะ Enter และพิมพ์ชื่อ Group field

4.2 การใช้ Remote ค้นหาข้อมูลและบันทึกข้อมูลผ่าน Z39.5

เป็นแถบคำสั่งใช้ในการบันทึกข้อมูลโดยการสืบค้นผ่าน Z39.5 เชื่อมโยงระบบที่แตกต่างกันเพื่อนำข้อมูลที่ต้องการมาเป็นระเบียบใหม่ในฐานข้อมูลห้องสมุด โดยเลือกใช้เมนู Search ที่เครื่องหมาย + และเลือก Remote

4.3 Copy record

เป็นการใช้ข้อมูลจากทรัพยากรสารสนเทศเดิมที่มีความคล้ายคลึง หรือเป็นรายการต่อเนื่องในการสำเนาบันทึกข้อมูลใหม่ (Copy record)

4.4 การปรับปรุงระเบียบแบบเป็นกลุ่ม

- เลือก Item ที่ต้องการปรับปรุง
- เลือกแถบคำสั่ง Edit และเลื่อนไปที่ Modify group
- เลือก field ที่ต้องการแก้ไข

5. การตรวจสอบและการใช้ประโยชน์จาก Verify heading

แถบคำสั่ง Verify เป็นแถบคำสั่งในการตรวจสอบข้อผิดพลาดและความซ้ำซ้อน หลังจากการบันทึกข้อมูลรายการบรรณานุกรม ซึ่งควรทำการตรวจสอบทุกครั้ง โดยเลือก Double click ที่รายการนั้นๆ กรณีพบรายการซ้ำกันในฐานข้อมูลควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลโดยเลือกแถบคำสั่ง Window และเลื่อนแถบเครื่องมือไปยังรูปแบบการแสดงผลแบบ

- Tile vertically แบบแนวตั้ง
- Tile horizontally แบบแนวนอน

6. Report : การเก็บสถิติรายบุคคล

เป็นแถบคำสั่งเก็บสถิติรายบุคคลแบบง่าย โดยเลือกคำสั่ง Report และเลื่อนไปที่ Session statistics หรือเมื่อออกจากกระบวน หน้าจอสุดท้าย ระบบจะแสดงสถิติประจำวันโดยอัตโนมัติ

7. เทคนิคการทำรายการ Tag 505 โดยใช้ฟังก์ชันการค้นหาและแทนที่ ใน Microsoft Office Word

- เมื่อได้ข้อมูลสารบัญแล้วให้นำไปวางใน Microsoft Office Word
- จากนั้นให้ใช้คีย์ลัดที่คีย์บอร์ดโดยกด Ctrl+H เพื่อใส่คำสั่งที่ต้องการค้นหาและแทนที่ ในที่นี้ใช้เครื่องหมาย -- และเคาะเว้นวรรค 1 ครั้ง ที่ติดมาจากรายการสารบัญที่ค้นหาได้ แล้วแทนที่ด้วย --|t
- คลิกที่ปุ่มแทนที่ทั้งหมด
- เพิ่ม |t หน้าคำแรก
- คัดลอกทั้งหมดมาใส่ในหน้าการบันทึกรายการของ Sierra

บททั่วไป -- การหมั่น -- ผลของการหมั่น -- การเรียกร้องค่าตอบแทนและอายุความ -- เงื่อนไขแห่งการสมรส -- ผลของการฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งการสมรส -- การสมรสที่เป็นโมฆะ -- การสมรสที่เป็นโมฆียะ -- การสิ้นสุดแห่งการสมรส -- บุตร -- สิทธิและหน้าที่ระหว่างสามีภรรยา -- บททั่วไป -- สัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา -- ประเภทของทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา -- การจัดการทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา -- หนี้สินของสามีกับภรรยา -- การแยกสินสมรส

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดทำชุมชนนักปฏิบัติการ Catalogue นั้น ควรให้มีการอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการฐานข้อมูล

การนำไปใช้ประโยชน์

ผลจากการสรุปแนวปฏิบัติที่ดีของชุมชนนักปฏิบัติ Sierra Catalogue ซึ่งได้มีการแจ้งเวียนให้บุคลากรที่ทำการวิเคราะห์ฯ หนังสือ ของห้องสมุดคณะทราบทั้งทางอีเมล และการแบ่งปันข้อมูลทาง Blog KM สำนักวิทยบริการ และคลังข้อมูล KKU Storage ทำให้บุคลากรที่ทำการวิเคราะห์ฯ หนังสือของห้องสมุดคณะสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในงานประจำของตนต่อไป ทำให้การจัดการฐานข้อมูลของสำนักวิทยบริการมีมาตรฐาน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพต่อการให้บริการผู้ใช้บริการ

รายการอ้างอิง

สุกาญจนา ทิพย์เนตร. (2557). **Sierra Catalogue**. ขอนแก่น: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Cataloging. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2557. <https://kkulib.kku.ac.th:63100/sierra/admin/help/Default.htm>